

Тенковски батаљон Т-72 М

ЗЛАТНИ ТРОУГАО ПОКРЕТЉИВОСТ, ВАТРЕНА МОЋ И ЗАШТИТА

Увођење тенкова Т-72МС, са бољом оклопном заштитом, термовизијским системом осматрања и нишањења, континуираним аутоматским праћењем откривене мете, побољшаним способностима за ноћна дејства, даљинским управљањем митраљезом 12,7 мм, новим и јачим мотором, дигитализованим радним станицама и другим модернизованим сегментима опреме, у наоружање представља импресиван технолошки скок за оклопне јединице Војске Србије и доноси много позитивних новина у оперативне способности Копнене војске

Пише Зоран МИЛАДИНОВИЋ

Фото: Горан Шљивић

Прва фаза војнотехничке сарадње Републике Србије и Руске Федерације, заснована на договору председника двеју земаља, завршена је и комплетирана. Донација Руске Федерације од шест авиона Миг-29, тридесет оклопних извиђачких возила БРДМ-2МС и тридесет тенкова Т-72МС знатно ће ојачати одбрамбени потенцијал Републике Србије и

омогућити да њена војска увећа оперативно-маневарске способности, ватрену моћ и заштиту људи и борбених средстава, поред осталог и формирањем нових јединица, које у великој мери обogaћују организациону структуру и јачају борбене способности српске војске. Један од новооснованих састава Тенковски батаљон Т-72М формиран је новембра 2019, али је његово опремање борбе-

ном техником започето октобра прошле године са првих једанаест тенкова, да би у пуној мери заживео пре месец дана, када је наоружање јединице допуњено са још 19 тенкова Т-72М. Припаднике Тенковског батаљона Т-72М затекли смо на Војном полигону „Пештер“, где су се припремали да учествују на својој првој здруженој тактичкој вежби са бојевим гађањем, што је био и разлог више да разгова-

рамо са командантом батаљона потпуковником Александром Здравковићем и његовим сарадницима о животу и раду у јединици, обуци и практичним искуствима у коришћењу модернизованих тенкова Т-72МС.

ЗАШТИТА ПОСАДЕ

Није потребно пуно трагати по техничко-тактичким карактеристикама модернизованог тенка Т-72МС како

Матично седиште тридесетог тенкова Т-72МС је у нишкој касарни „Мија Станимировић”. Пут из Русије до Ниша није био лак ни једносјаван, пошто Румунија, збој санкција ЕУ према Руској Федерацији, није дозволила превоз тенкова Дунавом до Србије. Ошуд је изабран сложенији, ваздушни пут, којим је четворомоторни иљушин 76 данима превозио тенкове са аеродрома „Анаја”, на обали Црног мора, на аеродром „Пуковник – илош Миленко Павловић” у Бајајници. На аеродрому их је дочекивао командант тенковског батаљона потпуковник Александар Здравковић и поштом пребацивао тежким тељачима и вучним возовима до Ниша.

би се разумело да „бели орао” (назив који се користи у Русији) може раме уз раме да конкурише најбољим светским тенковима и да је тренутно најсавременије оруђе у оклопним јединицама Копнене војске.

– Тенкови Т-72МС не само да су најбољи у нашој војсци већ им нема премца ни на Балкану, па и у ширем окружењу. Они су, за разлику од основне верзије, модернизовани у све три кључне карактеристике које чине такозвани тенковски троугао, а то су покретљивост, ватрена моћ и заштита. Уградњом јачег мотора од 840 коњских снага повећане су маневарске способности тенка, а допринос већој покретљивости даје и новоуграђени аутоматски мењач, који возачу омогућава не само да лакше управља већ и да, у зависности од терена по којем се креће, има избор да ли ће брзине мењати ручно или аутоматски. Велики значај имају и две уграђене камере, на предњем и задњем делу тенка, које олакшавају управљање под отвореним луком. Значајан искорак у квалитету тих компоненти повећава оперативне способности батаљона и Копнене војске у целини и помаже нам да ефикасно извршавамо све задатке у заштити наше земље и очувању мира и стабилности – рекао је потпуковник Александар Здравковић.

Он посебно наглашава да је Војска Србије први пут добила тенкове који имају реактивну заштиту која штити посаду од разних врста и калибра пројектила. Експлозивно-реактивни оклоп на тенку Т-72МС активира, на пример, противоклопну ракету пре удараца у оклоп тенка, тако да она губи моћ проласка кроз оклоп, што указује на то да је посада у тенку у великој

мери безбедна од удара, посебно куमुлативних, али и других пројектила. Посада може, по потреби, да активира осам новоуграђених бацача димних кутија, који за петнаестак секунди од активирања стварају димну завесу на даљини од триста метара. Заштиту људства надограђује и нови систем за упаривање справа и цеви топа, као и митраљез КОРД 12,7 mm на даљински управљивој борбеној станици, пошто омогућава гађање из куполе, тако да посада није изложена ризику приликом отварања палбе из ових оружја.

ЛОВАЦ-УБИЦА

Једна од највећих предности модернизованог тенка Т-72М јесте уградња софистицираних оптоелектронских справа које су квалитативно знатно боље од претходних варијанти. У тенк су уграђени савремени подсистеми попут панорамске нишанске справе, вишеканалног нишанског система, са усавршеним системом за управљање ватре и термовизијским каналом, ситуационих дисплеја са електронским мапама и других елемената који омогућавају командире тенка да стекне далеко бољу слику на бојном пољу, има свеобухватан и прегледан увид у све виталне компоненте тенка, могућност да пребаци термовизијски канал нишанцији или да од њега преузме команде и гађа циљ. Термовизијске, ласерске и телевизијске нишанске справе и нови систем управљања ватром стварају услове да посада може у свако доба дана и ноћу да лоцира и препозна циљ на растојању и до десет километара, док дигитални балистички рачунар са комплетом сензора метеоролошких и топографских услова

аутоматизује процес припреме паљбе и повећава прецизност и при паљби у покрету и по покретним циљевима. Поменути подаци говоре да је на тенку Т-72МС изведена свеобухватна модернизација основног модела и да он сада има способност дејства у режиму „ловац-убица”, што драматично повећава његову ефикасност на бојном пољу.

Модернизација и ремонт тенкова Т-72МС обављени су у 61. ремонтном заводу за оклопна возила у Стрелни, код Санкт Петербурга, тако да Војска Србије сада има тенкове са такозваним нултим ресурсом, што представља драгоценост само по себи. Реч је, заправо, о готово новом тенку, коме је основна оклопна структура остала иста, док је све друго на њему усавршено, додато, модернизовано или ојачано. Унапређени тенк Т-72МС своју ефикасност и квалитет потврдио је и на бојном пољу у Сирији, где се показао неуништивим. Боља оклопна заштита, термовизијски систем осматрања и нишањења, континуирано аутоматско праћење откривене мете, способност за ноћна дејства, даљинско управљање митраљезом 12,7 mm, нови и јачи мотор, дигитализоване радне станице и други сегменти говоре да увођење тенкова Т-72МС у наоружање Војске Србије представља импресиван технолошки скок за оклопне јединице и доноси много позитивних новина у оперативне способности Копнене војске.

Матично седиште тридесет тенкова Т-72МС је у нишкој касарни „Мија Станимировић”. Пут из Русије до Ниша није био лак ни једноставан, пошто Румунија, због санкција ЕУ према Руској Федерацији, није дозволила превоз тенкова Дунавом до Србије. Отуд је изабран сложенији, ваздушни пут, којим је четворомоторни иљушин 76 данима превозио тенкове са Аеродрома „Анапа”, на обали Црног мора, на аеродром „Пуковник –пилот Миленко Павловић” у Батајници. На аеродрому их је дочекивао командант тенковског батаљона потпуковник Александар Здравковић и потом пребацивао тешким тегљачима

Потпуковник
Александар Здравковић

Тенкови Т-72МС не само да су најбољи у нашој војсци већ им нема њремца ни на Балкану, ња и у ширем окружењу. Они су, за разлику од основне верзије, модернизовани у све њри кључне карактеристике које чине њакозвани њенковски њроуао, а њо су њокрејљивост, вайрена моћ и зашћиња.

Потporučник
Стефан Пешић

По мнојим карактеристикама овај њенк дефинијивно њредњачи међу њенковима које имамо у ојеративној ујојреди у Војсци Србије и зајо је њрави изазов обучавајћи се на њему

Старији водник
Миодраг Стојановић

Живимо као њородица – у њенку сви исто размишљамо, њонекад се сјоразумевамо и знаковима

и вучним возовима до Ниша. Видело се и по том поступку колико је потпуковник Здравковић заљубљеник у тенкове, што и не чуди када се зна да готово кроз читаву професионалну каријеру командује тенковским и механизованим водовима, четама и батаљонима.

ОБУКА НА РУЈНИЧКОЈ КОСИ

Тенковски батаљон Т-72М је организацијска јединица Копнене војске опремљена модернизованим тенковима Т-72МС и превасходно намењена за извођење оклопних и противоклопних дејстава у току извођења операција Копнене војске. Задатке може извршавати самостално или у садејству са осталим јединицама Копнене војске и Ратног ваздухопловства и противваздухопловне одбране. Састав батаљона попуњен је преузимањем припадника других јединица Копнене војске на добровољном принципу. Првобитна замисао била је да посаде тенкова буду попуњене искључиво официрима и подофицирима, али је касније донета одлука да у састав батаљона уђу и професионални војници.

– Одлична, готово стопостотна попуњеност резултат је велике заинтересованости и мотивисаности старешина и војника да добровољно дођу у нашу јединицу. Сваком је у интересу да буде најбољи, да ради на најновијем борбеном средству, а ови тенкови су нешто најсавременије што наша војска има. Формација је таква да можемо све професионалне војнике, уколико се уверимо да су квалитетни, да произведемо у подофицире, што је свакако велика мотивација за професионалне војнике да се максимално искажу и докажу током обуке, вежби и у свакодневном раду – тврди потпуковник Здравковић.

Обука у Тенковском батаљону Т-72М започета је уз помоћ инструктора који су боравили у руском ремонтном заводу код Санкт Петербурга, где су се тенкови ремонтвали, усавршавали и модификовали. Они су тамо усвојили сва потребна знања и вештине, која су по пристизању тен-

кова у Србију пренели на своје колеге. Већих проблема није било пошто су полазници обуке већ познавали сличне тенкове, тако да је престало да овладају новим и модернизованим склоповима и инструментима. Почетна обука реализована је у нишкој касарни „Мија Станимировић”, али су посаде са тенковима врло брзо изашле на оближњу Рујничку косу, где су непрекидно извођене тактичке вежбе, тактичка увежбавања и вежбе осматрања.

– Само врхунски обучена посада може да сједини све радње које се изводе у реализацији борбених задатака – подвлачи потпуковник Здравковић.

Услови за смештај и одржавање тенкова Т-72МС на матичној локацији су више него добри. Тенкови су у хангарима, наткривени, док основне прегледе и основно одржавање реализују посаде тенкова. У тенковском батаљону налазе се и лица из Гарантне бригаде Руске Федерације, који у гарантном року отклањају сложене кварове, док ће касније те послове преузети логистички батаљони Копнене војске и Технички ремонтни завод „Чачак”. Стручњаци из Гарантне бригаде су у протеклих шест месеци обавили само неколико ситних поправки, што потврђује да су тенкови у Србију стигли у одличном стању. Са тенковима су пристигли и комплети индивидуалних и групних резервних делова, који

су делимично размештени на тенкове, а већим делом се чувају у касарни.

ЧЕЛИЧНА ПТИЦА

Тенк Т-72МС има три члана посаде – возача тенка, командира и нишанцију – мада може да буде функционалан и са два члана, када командир преузима улогу нишанције. Посаде су комбиноване од младих снага, тенкиста који вредно уче и улазе у све активности са пуно елана, и старијих, искусних тенковских вукова, који у сваком тренутку млађима пружају помоћ, савет или препоруку. Потпоручник Стефан Пешић, командир тенковског вода, у батаљону је тек шест месеци, али је у својој краткој, двогодишњој каријери већ имао прилику и част да представља нашу земљу и Војску Србије на Међународним војним играма у дисциплини „Тенковски биатлон”. Док говори о тенковима, посади, обуци, на лицу му се јасно разазнаје колико воли оклопне јединице и могућност да се са својим људима и тенковима опроба на вежбама и бојевим гађањима.

– Ове године сам максимално посвећен обуци на тенковима Т-72МС, како кроз период интензивне обуке, тако и на програмским гађањима – истиче потпоручник Пешић. – По многим карактеристикама овај тенк дефинитивно предњачи међу тенковима које имамо у оперативној употреби у Војсци Србије и зато је прави изазов обучавати се на њему. Покушавам да старешинама и војницима верно пренесем све што сам научио у Русији, али основно је да се оствари синхронизација рада свих чланова посаде и да се тачно дефинише ко шта ради, шта је чије задужење, како би се успешно извршио добијени задатак. Од сваког члана посаде се, наравно, очекује и врхунско познавање сваког склопа или дела у тенку, као што и сваки човек мора да познаје своје тело и води бригу о њему.

Командир тенка старији водник Миодраг Стојановић посебно је задовољан што су могућности и овлашћења командира тенка Т-72МС знатно проширене осавремењеном електроником и модификацијама, како у делу

НОЋНА ГАЂАЊА ТОКОМ „МУЊЕВИТОГ УДАРА”

Део Тенковског батаљона Т-72М је, у оквиру Здружене тактичке вежбе са бојевим гађањем „Муњевити удар 2021”, извео ноћна гађања на Интервидовском полигону „Пасуљанске ливаде”. До сада није било могућности да се тенковима из покрета гађа ноћу ако циљеви нису били осветљени, али са термовизијским нишанским справама тенка Т-72М може да се гађа и без осветљења.

ефикасног командовања, тако и у деловима осматрања, нишањења и гађања из тенка.

– Живимо као породица – каже водник Стојановић и додаје да у тенку сви исто размишљају, понекад се споразумевају и знаковима.

Перформансе тенка Т-72МС одушевљавају и возача тенка десетара Милоша Стојановића, који са поносом наглашава како је тенк возио и по блату, и по снегу, и по свакојаким теренима.

– То је челична грдосија од 44,5 тона која може да се креће брзином и до осамдесет километара на сат, савлађује водене препреке до хиљаду метара, разне успоне, низбрдице и нагибе, а притом је возња увек безбедна – објашњава Стојановић.

Велико охрабрење за млади војни колектив и нову јединицу из Ниша био је успех постигнут на школским гађањима на полигону „Орешац”, а посебно због чињенице да није било никаквих кварова и застоја тенкова и наоружања, док су нишанске справе функционисале беспрекорно и створиле предуслове да резултати гађања буду одлични. На „Орешцу” су тенкисти гађали из митраљеза 12,7 mm и 7,62 mm, а на војном полигону „Пештер” су крајем јуна имали своју прву тактичку вежбу са бојевим гађањем и прво гађање из тенковског топа 125 mm у покрету. Била је то још једна добра прилика да „бели орлови” високо узлете у зону одличних вежбовних резултата и прецизних погодака у циљ на такозваној Папучи.!

ЗАМЕНА ЦЕВИ ТОПА

Систем за управљање ватром тенка Т-72МС унапређен је уградњом електрохидрауличног и електричног погона. Велику предност представља и чињеница да се цев топа 125 mm може заменити за четири сата у пољским условима, што код стандардне верзије тенка Т-72 није било могуће. У наоружању тенка се, поред топа, налазе и митраљез КОРД 12,7 mm и митраљез ПКТ 7,62 mm, који је спрегнут са топом и прати кретање топа. Тенк користи три врсте муниције и то поткалибарне, тренутно-фугасне и кумулативне пројектиле, чији је домет између пет и шест километара.